

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 98g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 157 alin. (1) din
Codul de procedură penală

(mijloacele materiale de probă)

CHIȘINĂU

12 iunie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Andrei Harbuz, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 15 aprilie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 12 iunie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 157 alin. (1) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Dumitru Barbaroș, în interesele nei Natalia Harcenco, în dosarul nr. 1-3028/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl Alexandru Negru, judecător de la Judecătoria Chișinău, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Circumstanțele litigiului principal, așa cum au fost formulate de autorul sesizării, pot fi rezumate după cum urmează.

4. Pe rolul Judecătoriei Chișinău se află cauza penală de acuzare a nei Natalia Harcenco pentru comiterea infracțiunii prevăzute de articolele 42 alin. (5), 45 și 181² alin.(5) din Codul penal (*încălcarea modului de gestionare a mijloacelor financiare ale partidelor politice sau ale fondurilor electorale*).

5. În procesul examinării cauzei, dl avocat Dumitru Barbaroș a ridicat, în interesele nei Natalia Harcenco, excepția de neconstituționalitate a articolului 157 alin. (1) din Codul de procedură penală, care reglementează mijloacele materiale de probă în procesul penal.

6. Printr-o încheiere din 10 aprilie 2025, judecătorul cazului a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și a dispus trimiterea sesizării la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 21 Prezumpția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

8. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 157 Documente

„(1) Constituie mijloc material de probă documentele în orice formă (scrisă, audio, video, electronică etc.) care provin de la persoane oficiale fizice sau juridice dacă în ele sunt expuse ori adevărate circumstanțe care au importanță pentru cauză.

(2) Documentele se anexează, prin ordonanța organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței, la materialele dosarului și se păstrează atâta timp cât se păstrează dosarul respectiv. În cazul în care documentele în original sînt necesare pentru evidență, rapoarte sau în alte scopuri legale, acestea pot fi restituite deținătorilor, dacă este posibil fără a afecta cauza, copiile de pe acestea păstrându-se în dosar.

(3) Documentele se prezintă de către persoanele fizice și juridice la demersul organului de urmărire penală făcut din oficiu sau la cererea altor participanți la proces ori la demersul instanței făcut la cererea părților, precum și de către părți în cadrul urmăririi penale sau în procesul judecării cauzei.

(4) În cazurile în care documentele conțin cel puțin unul din elementele menționate în art.158, acestea se recunosc drept corpuri delictive.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul sesizării susține că articolul 157 alin. (1) din Codul de procedură penală afectează legalitatea și echitatea procesului penal. Potrivit acestuia, norma contestată le permite organelor de urmărire penală să recunoască drept mijloace materiale de probă documentele provenite de la Serviciul de Informații și Securitate, în pofida faptului că această instituție nu deține competențe legale pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală. Autorul sesizării consideră că această practică creează premisele utilizării unor probe obținute în afara cadrului procesual penal, prin metode netransparente, de către o autoritate care nu este supusă condițiilor procedurale prevăzute de Codul de procedură penală.

10. În opinia autorului sesizării, prevederile contestate contravin articolului 21 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de dl avocat Dumitru Barbaroș, în interesele dnei Natalia Harcenco, parte în dosarul nr.1-3028/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău. Astfel, excepția este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

14. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 157 alin. (1) din Codul de procedură penală, care reglementează mijloacele

materiale de probă în procesul penal. Prevederile contestate nu au făcut obiect al controlului de constituționalitate.

15. Curtea notează că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză penală în care se examinează acuzația privind încălcarea modului de gestionare a mijloacelor financiare ale partidelor politice sau ale fondurilor electorale. Prin urmare, Curtea admite că prevederile contestate ar putea fi aplicate în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

16. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 87 din 25 iulie 2024, § 15).

17. Autorul excepției susține că prevederile contestate sunt contrare articolului 21 (*prezumția nevinovăției*) din Constituție.

18. Curtea reține că autorul sesizării susține că dispoziția articolului 157 alin. (1) din Codul de procedură penală, în contradicție cu articolul 21 din Constituție, obligă instanța de judecată să recunoască ca fiind probe în procesul penal documente care conțin informații dobândite de către Serviciul de Informație și Securitate.

19. Analiza coroborată a legislației procesual-penale permite Curții să rețină că, în baza articolului 115 alin. (4) din Constituție, legislatorul a reglementat procedura de judecare a cauzelor penale și a stabilit, *inter alia*, că în calitate de probe în procesul penal se admit documente în orice formă (scrisă, audio, video, electronică etc.) (a se vedea articolele 93 alin.(2) pct.5) și 157 din Cod), acte procedurale, procese – verbale (articolul 93 alin. (8) – (10) din Cod), inclusiv deținute de autorități publice, cu condiția că acestea sunt admisibile, pot fi administrate și apreciate de către instanța de judecată (articolele 99 – 101 din Cod), fără ca acestea să aibă o valoare prestabilă.

20. Codul de procedură penală prevede că documentele care constituie probe în cauza penală se prezintă de către persoanele fizice și juridice la demersul organului de urmărire penală făcut din oficiu sau la cererea altor participanți la proces ori la demersul instanței făcut la cererea părților, precum și de către părți în cadrul urmăririi penale sau în procesul judecării cauzei (articolul 157 alin. (3) din Cod). Acestea se anexează la materialele dosarului, prin ordonanța organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței, și se păstrează atâta timp cât se păstrează dosarul respectiv (articolul 157 alin. (2) din Cod).

21. Mai mult, Curtea constată că norma contestată nu obligă instanța de judecată să accepte în mod automat probele. Dimpotrivă, potrivit articolului 101 alineatele (1), (3) și (4) din Cod, fiecare probă urmează să fie apreciată din punctul de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei. Nicio probă nu are o valoare prestabilă pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată. Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai probele la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

22. Totodată, Curtea notează că legislatorul a împuternicit instanța de judecată cu competența exclusivă de a judeca „cauzele penale conform legii și propriei convingeri bazate pe probele cercetate în procedura judiciară respectivă” (art. 26 alin. (2) din Cod) și să nu fie „predispusă să accepte concluziile date de organul de urmărire penală în defavoarea inculpatului sau să înceapă o judecată de la ideia preconcepută că acesta a comis o infracțiune

ce constituie obiectul învinuirii” (articolul 26 alin. (3) din Cod). Prin urmare, Curtea nu constată existența în această cauză a unei ingerințe în dreptul protejat de articolul 21 din Constituție.

23. Curtea reține că argumentele autorului excepției vizează mai curând modul în care ar putea fi administrate probele în cauza penală în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Totuși, chestiunile legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale. Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 187 din 22 decembrie 2022, § 45).

24. Așadar, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2) și (3) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 157 alin. (1) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Dumitru Barbaroș, în interesele dnei Natalia Harenco, în dosarul nr. 1-3028/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 12 iunie 2025
DCC nr. 67
Dosarul nr. 98g/2025*